

Att ta emot människor på flykt är inte nytt

I dag går diskussionens vågor höga om människor som söker sig till Europas länder på flykt från krig och förföljelse. För många är det självklart att hjälpa, medan andra talar om invasion och hot mot våra seder, kultur och ekonomi.

I Torneå bildar folk front för att människor inte ska kunna ta sig till Finland från gränsstaden Haparanda. Erinrar mig då den flyktingström som för 70 år sedan gick i andra riktningen. 1944 flydde 50 000 finländare från Tornedalen till Sverige, då de tyskar som fanns i landet brände och hotade bränna hela städer och byar som hämnd för att Finland, som ville försöka sluta fred, inte längre ville stå på Tysklands sida mot Ryssland.

Och tornedalingarna var inte de enda som fick fly. Vid fredsavtalet i Moskva i september 1944 fick Finland lämna ifrån sig Karelen. Över 400 000 människor blev hemlösa och fick ge sig iväg. Precis som dagens flyktingar gick många till fots. De tåg som fanns var överbelastade och inte i bästa skick. Några hade med sig sina kor, andra bar knyten och drog kärror med ägodelar och småbarn.

Över 100 000 av dem kom till oss i Österbotten. Säkert fanns det farhågor och oro. De svenskspråkiga österbottningarna förstod inte Karelarnas språk, en ryskinspirerad finsk dialekt, dessutom var de ortodoxa. Men att protestera var inte lönt. Alla gårdar som hade något som helst utrymme fick lov att ta emot.

Till den gård där jag bodde kom familjen Parikka. De fick bo i den så kallade lillstugan, ett hyggligt hus på två rum och kök. Föräldrar och två barn i skolåldern. Jag var fyra år och tyckte att det var ett exotiskt inslag på Ollas Back. I skolan

inrättades en finskspråkig åldersblandad klass, med en lärarinna som också kom som flykting. Även om inte alla var entusiastiska gick detta att genomföra utan större bråk.

I samband därmed och därförinnan hade Sverige tagit emot över 70 000 krigsbarn från Finland. Inte heller detta var okontroversiellt, bland annat diskuterades om det var bättre att hjälpa dem på plats. Men när beslutet var fattat organiserades mottagande på bred front. Människor öppnade sina hem och 400 nya barnhem inrättades. Samtidigt tog Sverige emot tusentals judiska flyktingar och tiotusentals flyktingar från de baltiska staterna.

De flesta som flydde över gränsen till Haparanda och de flesta krigsbarnen återvände. Familjen Parikka flyttade småningom till finskspråkiga trakter. Fyrtio år senare kom sonen tillbaka för att se var han bott och tacka för det mottagande familjen fick.

Det kan tyckas, att en skillnad på då och nu, är att de flesta som flydde under andra världskriget hade sina rötter i närområdet, Norden och de baltiska staterna. Men då får man komma ihåg att Karelen och baltländerna på den tiden var minst lika obekanta för vanligt folk som Syrien och andra krigshärjade områden är i dag. De som kom var främlingar och de kom utan att vara inbjudna. Men dörrar öppnades, ingen kom på idén att demonstrera eller bilda front.

Gun-Lis Angsell